MOARTE LUMII: PUNKISTI DEVENIŢI MONAHI

de Frederica Mathewes-Green

(*Patriarhia Antiohiei – arhidioceza Americii*)

„Lumea' este numele general pentru toate patimile. Când dorim să numim patimile după un nume comun, le zicem lume. Dar când *dorim să le distingem după numele lor particulare, le numim patimi. Patimile sunt următoarele: dragostea de bogăţie, dorinţa de avere, plăceri trupeşti din pasiunea sexuală, iubirea de glorie care da naştere invidiei, pofta de putere, aroganta şi mândria după o poziţie, tânjirea după împodobire cu haine luxoase şi ornamente inutile, nerăbdarea după gloria omeneasca care este sursa a ranchiunei şi resentimentelor, şi frica fizica. Acolo unde aceste patimi încetează sa mai fie active, acolo lumea este moarta; pentru ca deşi trăiesc în carne, nu trăiesc pentru carne. Vezi pentru care dintre aceste patimi eşti viu. Apoi vei* ştii *cât de viu eşti pentru lume, şi cât eşti de mort pentru ea*". (Sf. Isaac Sirul, sec. VI)

SUS, **ÎNTR-**O MĂNĂSTIRE ORTODOXĂ ruseasca din munţii Californiei, părintele Damaschin şi părintele Ioan au o problemă. Au dorit să publice o reclama în Maximum Rock and Roll, „cea mai hardcore" dintre toate revistele punk, dar au avut dificultăţi în a o trece de editor.

Dacă aceasta suna ca începutul unei poveşti interesante, aşteptaţi puţin.

Povestea începe, în realitate, cu câţiva ani înainte. În urmă cu 4 ani, John Marler a sosit la mănăstirea Sf. Gherman al Alaskai din Platina, California, sătul de viaţă. Deşi avea doar nouăsprezece ani, fusese deja chitarist în două cunoscute grupuri de punk-rock, Sleep şi Paxton Quiggly. Când a descoperit credinţa în Hristos şi şi-a aflat un cămin în Ortodoxie, noul monah a dorit să transmită aceeaşi nădejde subculturii punk din care tocmai scăpase, o comunitate de puşti mutilati de nihilism şi disperare.

Frăţia Sf. Gherman al Alaskai (care sponsorizează staretia din Platina şi alte câteva mănăstiri) a început deja să îi atragă pe câţiva puşti din oraşul alăturat, Chico, şi

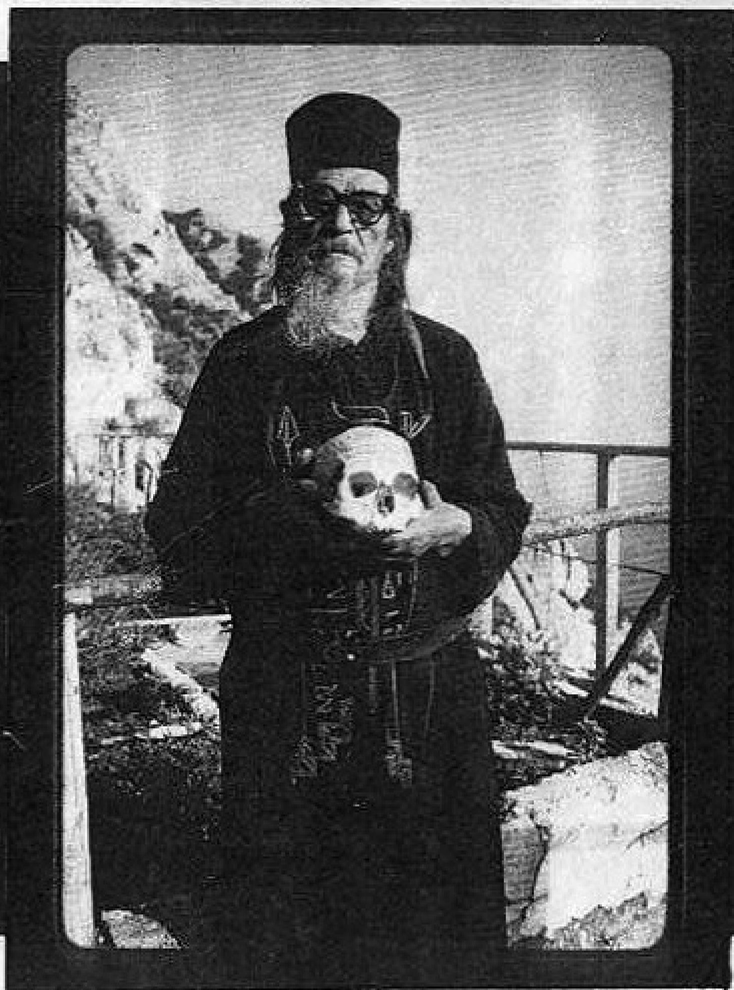
maica Neonila – înainte ea însăşi o „punker-ita serioasa” – l-a încurajat pe părintele Ioan să îi contacteze. Cea dintâi idee a aparţinut părintelui Damaschin Christensen, ce tocmai terminase de scris cartea „Nu din aceasta lume: Viaţa şi învăţăturile Părintelui Serafim Rose”, de a scrie un articol despre Părintele Serafim pentru a fi publicat în „Maximum Rock and Roll”.

„Dar pe măsura ce răsfoiam revista, mi-am dat seama că nu vor fi de acord niciodată să publice aşa ceva”, îşi aminteşte părintele Damaschin. Apoi, monahii **s-**au hotărât să publice o reclama, dar răspunsul editorului – „*Ce* e*% *mea e aia o Frăţie*?” – le-a sugerat ca nici aceasta nu va avea sorti de izbânda. Călugărilor li **s-**a spus: „Publicam reclame doar pentru muzica şi fanzine”. (Pentru un neiniţiat, fanzin-ul este o revistă necizelata, făcuta în casă, tăiata cu foarfeca, lipită şi fotocopiata, şi oferita ieftin sau gratuit, pe străzi). „Avem trebuinţa de un fanzin”, **şi-**au spus călugării unii altora, şi aşa a apărut una dintre cele mai ciudate publicaţii în stil punk, „Moarte lumii” (*Death to the World*).

Coperta celui dintâi număr (foto 1) înfăţişează un monah cu barba albă ţinând în mâna un craniu, iar editorialul începe cu „Ultima răzvrătire adevărata înseamnă moartea către lume. A fi răstigniti pentru lume şi lumea fata de noi”. Coperta din spate ne înfăţişează chipul de pe Giulgiul de la Torino, cu aceasta inscripţie: M-au urat fără de pricina. „*Aceşti copii* **s-***au saturat de ei înşişi*”, spune părintele Damaschin, „*şi se simt nelalocul lor în lumea aceasta. Noi încerca*m să *le înfăţişam frumuseţea zidirii lui Dumnezeu, şi îi invitam* **să***-şi omoare patimile, adică ceea ce înţelegem noi prin lume. Dumnezeu ia deznădejdea şi o preschimba în ceva pozitiv. Patimile egoiste pot fi îndreptate către dragostea pentru Dumnezeu, precum a făcut Maria Magdalena. Vorbim despre suferinţa, deoarece pe aceasta o simt* aceşti *copii cel mai puternic. Le arătam ca poate exista un înţeles* în *suferinţa*”.

DEATH TO THE WOR

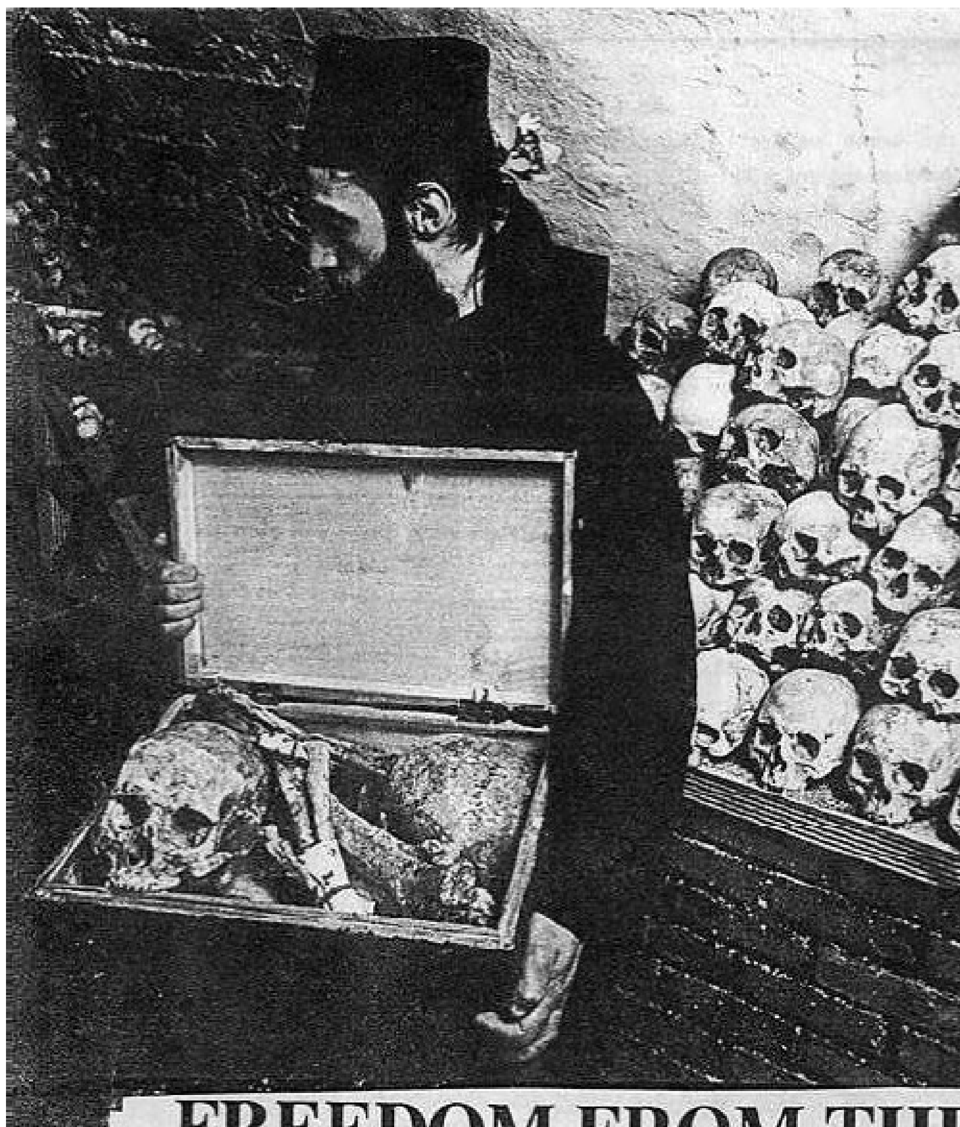
The Last True Rebellion

No. 1

Primul număr, publicat în decembrie 1994, a fost anunţat în „Maximum Rock and Roll” şi a adus scrisori din „întreaga lume – Japonia, Lituania, Irlanda”. Copii au fost trimise prin posta unei liste de abonaţi în creştere, au fost distribuite la spectacolele punk şi fotocopiate şi răspândite de alţii. Părintele Damaschin estima ca acum se găsesc în circulaţie peste 50.000 de exemplare. „*Pustii ne-au scris* şi *ne-am dat seama că aveau nevoie de o legătura mult mai personala*”, spune părintele Damaschin – aşa ca Frăţia a început să transforme librariile şi restaurantele în cofetarii, sau „cluburi mistice”. Exista acum 14 din acestea, de-a lungul ţării [Statele Unite, n. AM], în Europa şi în Australia, cu exemple de căpătai în Boston şi Santa Rosa, California. Un fluturas tipic, înmanat puştilor de pe stradă, glasuieşte: „*Cofetaria înţelepciunea Pustiei, cel mai mistic club din Kansas City*. *Beţi cafea etiopiana şi espresso*. *Ascultaţi cântări străvechi din altă lume*. *Mirosiţi tămâie rara din orientul mijlociu*. *Descoperiţi străvechii super-eroi africani şi orientali*”.

Desigur, cântările sunt imne creştin-ortodoxe, tămâia este cea folosita la slujbe iar „super-eroii” sunt sfinţii Bibliei şi ai istoriei Bisericii. Un afis întrebuinţat în unele dintre cofetarii înfăţişează un tânăr monah ţinând deschisa o cutie de lemn plină cu oase şi un craniu. (foto 2) Titlul este „*Libertate de sub tirania modei*!” O strategie de promovare destul de sofisticata; ne putem închipui cu uşurinţa cum va fi primită de pustii care vor respinge orice altceva ca fiind o manipulare şi o dulcegarie.

Dar, ca orice evanghelizare buna, şi aceasta îşi trage tăria din iubirea pentru cel pierdut. Părintele Paisie, şi el la mănăstire, ne explica: *„Aceasta subcultura este aspra şi*

profund tulburata din pricina durerii. Este demonica; ei trăiesc în iad, supradozându-şi drogurile, sau, poate, înnebunind de manie şi omorând pe cineva. Îşi văd viaţa ca pe ceva fără de preţ. Vrem să le înfăţişam un ideal care să le dea un înţeles *vieţii. Aceştia sunt nişte tineri marginalizaţi, răniţi, şi Moarte lumii este menit să atingă acea rana cu o mână tămăduitoare*”. Un fanzin de succes şi o reţea de cofetarii este o realizare destul de impresionanta, socotind după cât de simplu vieţuiesc călugării.

Mănăstirea Sf. Gherman al Alaskai, din vârful munţilor Californiei, nu are electricitate, telefon sau apa curenta, iar „călugării trăiesc în mijlocul serpilor cu clopoţei, scorpionilor şi păunilor, traducând şi publicand înţelepciunea sfinţilor părinţi şi a sfintelor maici ale veacurilor trecute”. Mai sus în munte, la 13 mile depărtare, se găseşte mănăstirea de maici Schitul Sf. Xenia, tot fără telefon, apa ori electricitate. Maicile vieţuiesc în chilii din buşteni pe care le ridica singure; ele ara pământul, taie lemnul şi... lucrează şi la editare.

Nu a fost cu putinţa să vorbesc cu părintele Ioan pentru acest articol, întrucât el vieţuieşte într-o mănăstire asemănătoare pe o insulă de lângă coasta Alaskai, unde a ajunge la un telefon necesita un anunţ prealabil prin posta. Staretia Frăţiei Sf. Paisie, totuşi, are câteva utilităţi moderne, iar monahii şi monahiile de acolo completează comenzile şi răspund la întrebări plini de amabilitate.

Un exemplar din „Moarte lumii” (tocmai a apărut cel de-al 11-lea număr) poate fi comandat pentru 1$ bucata de la:

Death to the World, 7777 Martinelli Road, Forestrille, CA 95436; *telefon 707.887.9740*.

Comunitatea oferă şi o casetă cu cântecele originale ale părintelui Ioan şi o carte, „Tinerii Apocalipsei” (*Youth of the Apocalypse*), scrisa de părintele Ioan şi părintele Andrei Wermuth (aceştia doi se descriu ca fiind „punkisti deveniţi călugări”).

ULTIMA RĂZVRĂTIRE ADEVĂRATA

— Învăţătura radicala a părintelui Serafim Rose – *de monah Damaschin Christensen*

[Urmare a materialului *„Moarte lumii*: *punkisti de*veniţi *monahi”*]

S-A TERMINAT CU ceea ce a fost cunoscut sub numele de civilizaţie creştina. Trăim **într-**o era post-creştina. Precum zicea profetul nebun Friedrich Nietzsche, „Veacul al 20-lea va fi triumful NIHILISMULUI”. Şi acest triumf, spune monahul Serafim Rose, se va sfârşi **într-**o domnie a ANARHIEI. „Nihilismul este mijlocul, Anarhismul este ţinta”.

„Nihilism” vine de la cuvântul nihil, ce înseamnă „nimic”. Nietzsche definea astfel nihilismul: „Nu exista adevăr. Nu exista o stare absolută a lucrurilor – niciun „lucru-in-sine” [Kant, n. AM.] Acestea singure sunt nihilism, unul dintre cele mai extreme”. Părintele Serafim scria ca „Nihilismul a ajuns, în vremea noastră, atât de răspândit şi de persuasiv, a pătruns atât de mult şi de adânc în minţile şi inimile oamenilor de astăzi, încât nu mai exista niciun „front” de pe care să se poată lupta împotriva lui”.

Acesta este cugetul societăţii contemporane, şi valul

viitorului. Dar dacă abandonarea Adevărului a devenit orientarea predominanta, atunci cine sunt rebelii? Nu sunt nihiliştii, ce declara fatis ca viaţa nu are sens şi trăiesc ca şi când nu ar avea unul. Ei sunt doar victime, distruse de duhul vremilor. „Creştinii”, atunci? Nu, atât timp cât sunt vânduti lumii, şi, afundaţi în deşertăciunea lor lumeasca, ce străluceşte de o curăţenie făţarnica, se poartă de parcă ar încerca să susţină ceva nelumesc.

Nu; adevăraţii rebeli sunt cei care, prin faptele şi vieţile lor, scuipa asupra falsităţii lumii şi a curentului covârşitor al nihilismului ce refuza să privească dincolo de aceasta lume. Un astfel de rebel a fost călugărul Serafim Rose.

Părintele Serafim **s-**a născut **într-**o familie tipica protestanta alba, de clasa mijlocie, la San Diego, în 1934. În copilărie, era copilul proverbial, ascultător şi dornic de învăţătura. După liceu, însă, a început să caute, plin de pasiune, răspunsul la întrebarea „De ce?” **–** şi, neaflându-l în societatea în care a fost crescut, a început să se revolte. A refuzat să accepte răspunsurile acceptate de ceilalţi. Aceasta se petrecea la începuturile timpurii ale culturii moderne, în anii 1950. Părintele Serafim a devenit student al unuia dintre primii pionieri ai acestei culturi, Alan Watts (despre care a realizat mai târziu că este un impostor desăvârşit) şi, apoi, un budist boem, în San Francisco. A învăţat chineza veche pentru a studia *Tao Teh Ching* şi alte texte orientale în original, nădăjduind ca astfel să pătrundă în inima înţelepciunii lor. Până la această dată, respinsese pe de-a-ntregul creştinismul protestant al anilor săi de început, pe care îl privea ca fiind lumesc, slab şi fals; a ridiculizat conceptul acestuia despre Dumnezeu, zicând ca îl „aşază pe Dumnezeu **într-**o cutie”. L-a citit pe Nietzsche pana ce cuvintele profetului au început a-i răsuna în suflet cu o putere electrizanta, infernala.

În tot acest timp, el cauta Adevărul cu mintea sa, dar Adevărul îl evita. A căzut **într-**o stare de deznădejde, descrisa în anii de mai apoi ca un „iad viu”. A simţit că nu se potriveşte în lumea modernă, nici chiar în familia sa,

care nu l-a înţeles. Era ca şi când s-ar fi născut fără de loc, în afara timpului. Îi plăcea să hoinărească sub cerul înstelat, dar simţea că nu se găseşte nimic acolo să îl cuprindă – niciun Dumnezeu, nimic. „Neantul” budist l-a lăsat gol, precum patise şi întemeietorul mişcării *beat* Jack Kerouac; şi, precum Kerouac, părintele Serafim s-a aplecat asupra băuturii. A început să bea vin cu voracitate, pana cădea epuizat la podea, strigând către Dumnezeu să îl lase în pace. Odată, pe când era beat, a inaltat pumnul către ceruri, din vârful unui munte, blestemându-L pe Dumnezeu şi provocându-L să îl osândeasca iadului. În deznădejdea sa, i se părea că merită a fi osândit veşnic de mânia lui Dumnezeu, numai să fi putut şti, în mod empiric, ca Dumnezeu exista – decât să rămână într-o stare statica de nepăsare. Dacă Dumnezeu l-ar condamna la iad, atunci, cel puţin ar simţi, pentru o clipă plină de fericire, atingerea lui Dumnezeu şi ar şti cu siguranţa ca El putea fi ajuns.

„Ateismul”, scria în anii de mai apoi părintele Serafim, „adevăratul ateism existenţial arzând de ura împotriva unui Dumnezeu aparent nedrept sau nemilostiv, este o stare spirituala; este o încercare reala de lupta cu adevăratul Dumnezeu, ale Cărui cai sunt atât de inexplicabile chiar şi pentru cei foarte credincioşi, şi se cunoaşte ca nu doar o dată s-a sfârşit într-o viziune orbitoare a Lui, Cel pe care adevăratul ateu îl cauta în realitate. Hristos este Cel ce lucrează în sufletele acestea. Antihristul nu este de găsit în marii contestatari, ci în micii susţinători, al căror Hristos se afla doar pe buze. Nietzsche, numindu-se pe sine Antihrist, şi-a dovedit astfel nutrirea intensa pentru Hristos...”

În căutarea sa prin diferitele tradiţii religioase străvechi, părintele Serafim s-a dus odată să viziteze o biserică Ortodoxă Rusa. Mai târziu, a scris despre aceasta experienţa:

„*Vreme de ani, am fost satisfăcut în studiile mele de faptul că sunt deasupra tuturor tradiţiilor, dar şi cumva credincios lor... Când am vizitat o biserică ortodoxă, a fost*

doar ca să văd o alta tradiţie. Însă, când am intrat pentru prima dată **î***ntr-o biserică ortodoxă (una ruseasca, în San Francisco), ceva mi* **s-***a întâmplat, ceva ce nu mai traisem* **într-***un templu budist sau altul oriental; ceva îmi rostea* în *inima că sunt acasă, ca întreaga mea căutare luase sfârşit. Nu am ştiut cu adevărat ce însemna aceasta, căci slujba mi-a fost destul de îndepărtata, şi* **î***ntr-o limbă străina. Am început să particip la slujbele ortodoxe mai des, învăţând treptat limba şi obiceiurile... Prin expunerea mea la Ortodoxie şi la ortodocşi, am început să conştientizez o idee noua: Adevărul nu era doar o idee abstracta, căutata şi* cunoscută de *către minte, ci era ceva personal – chiar o Persoană – căutata şi iubita de către inima. Şi astfel L-am întâlnit pe Hristos"*.

Devenind ortodox, părintele Serafim a continuat să dispreţuiască lumea modernă şi să nu nădăjduiască nimic de la ea; dorea doar să scape din ea. Se simţea nici mai mult, nici mai puţin, decât un înstrăinat de creştinismul în care fusese crescut, căci în vreme ce acel creştinism se găsea acasă în lume, cel al său aparţinea în mod radical unei alte lumi. Găsise în cele din urmă sensul existenţei umane, şi anume: omul este menit unei alte lumi.

Părintele Serafim era un credincios ascetic. Dorea un creştinism care să pună accent nu pe mângâiere şi pe câştigurile pământeşti, ci mai degrabă pe izbăvirea cereasca prin suferinţe intense pe pământ. Nimic altceva nu i-a sunat a fi adevărat, lui, celui ce suferise atât de mult. Doar un Dumnezeu Ce îngăduie copiilor Săi să se desăvârşeasca pentru rai prin suferinţa, şi care însuşi a dat exemplu venind la o viaţă de suferinţa – doar un asemenea Dumnezeu este capabil să atragă lumea îndurerata către Sine şi este vrednic a fi venerat de cele mai înalte facultaţi spirituale ale omului.

În jurnalul său, părintele Serafim scria: *„Noi, cei ce ne zicem creştini, nu trebuie să aşteptam nimic altceva decât să fim răstigniti. Căci a fi creştin înseamnă a te răstigni, în aceste vremuri şi în oricare alte vremuri, de când Hristos a venit întâia data. Viaţa Sa este model – şi*

avertisment – *pentru noi toţi. Trebuie să fim răstigniti individual, mistic, căci răstignirea deplina este singura cale către înviere.* Dacă *vom învia cu Hristos, trebuie mai întâi să ne smerim împreună cu El – chiar pana la umilinţa cea* din urmă, *cea de a fi înghiţiti şi* scuipaţi *afară de lumea cea neînţelegătoare*”.

„*Şi trebuie să fim răstigniti la vedere, în ochii lumii,* căci *Împărăţia lui Hristos nu este din aceasta lume, şi lumea nu o poate primi, nici măcar un singur reprezentant al ei, nici pentru* o singură *clipa. Lumea* îl *poate accepta doar pe Antihrist, acum sau în orice alta vreme*”.

„*Nu-i de mirare, atunci, că este dificil să fii creştin* – *nu este dificil, este imposibil. Nimeni nu poate accepta cu buna-ştiinţa un mod de viaţă care, cu cât este trăit mai autentic, cu atât mai mult duce spre autodistrugere. Şi din această cauză ne răzvrătim mereu, încercam să ne uşuram viaţa, încercam să fim creştini pe jumătate, încerca*m să *dobândim ce*-*i mai bun din ambele lumi. Trebuie până la urmă sa alegem* – *fericirea noastră zace* **într-***una din cele două lumi, nu* în *ambele*”.

„*Dumnezeu ne da tărie să urmam calea răstignirii*; *nu exista alta cale de a fi creştin*”.

Înainte de găsirea Adevărului, părintele Serafim suferea din pricina lipsei lui. Acum ca îl găsise, suferea de dragul lui. **S-**a dedicat restul vieţii trăirii Adevărului, şi jertfirii de sine spre a-l oferi celorlalţi. Împreună cu un tânăr rus pe nume Gleb Podmosenski, a înfiintat o Frăţie ce practica filosofia lui „Fă-o singur” (*Do It Yourself*). Au deschis o librarie în San Francisco şi au început să tipărească o revistă de mici dimensiuni, manual, folosind o mică presa tipografica, refuzând astfel să devină un braţ subordonat instituţiei lumeşti a bisericii. Mai târziu, în parte şi pentru a evita aceasta instituţie, **şi-**au mutat activitatea tipografica în sălbăticia Californiei nordice, unde au început să trăiască precum „vieţuitorii pustiei” (asceţii din sălbăticie) ai vremurilor de demult. Pe muntele lor împădurit nu se găseau apa curenta, telefon, linii electrice. **Şi-**au ridicat singuri construcţiile, din lemnul

aşezărilor vechilor pionieri, şi au carat apa în spate, pana sus pe munte. Trăiau împreună cu caprioare, ursi, vulpi, iepuri, veveriţe, lilieci, rasi, scorpioni şi serpi cu clopoţei.

În 1970 au devenit monahi, murind astfel pentru totdeauna fata de lume. În acest moment, instituţia bisericii a încercat să închidă sihăstria lor din sălbăticie şi să îi facă pastori obişnuiţi ai parohiilor din lume. Cei doi călugări au luptat îndelung şi cu tărie împotriva acestui lucru, şi după multă suferinţa au dobândit biruinta.

În pustie, duhul părintelui Serafim începu să se înalţe. *„Oraşul”*, spunea el odată, *„este pentru cei ce sunt goi, şi îi respinge pe cei ce sunt plini. Pustia îi ţine pe cei ce sunt plini şi le îngăduie să se împlinească”*.

Lucrând la lumina lumânării în micuţa sa chilie, părintele Serafim a dat la iveală un mare număr de scrieri originale şi traduceri ale vechilor texte ascetice. În America, scrierile sale au ajuns până acum doar la cercuri restrânse, dar în ţările ce erau pana nu de mult în spatele Cortinei de Fier, au avut un impact nemasurat asupra vieţilor oamenilor. În timpul erei comuniste, ele erau traduse în secret în rusa şi distribuite prin presa subterana („samizdat”) sub forma unor manuscrise dactilografiate.

Pana la căderea puterii comuniste din 1991, părintele Serafim era deja cunoscut întregii Rusii. Astăzi, cărţile sale se găsesc de vânzare peste tot în Rusia, pana şi pe tarabele din metrou şi de pe stradă. Pricina pentru care a avut un impact mult mai mare asupra Rusiei decât în ţara sa de baştina, este ca în Rusia oamenii ştiu ce înseamnă suferinţa. Mesajul părintelui Serafim, despre o creştinătate a catacombelor, a suferinţei şi a persecuţiei în această lume din dragoste pentru Adevăr, a atins o coardă sensibila în nişte oameni ce deja fuseseră răstigniti. În America, oamenii ar asculta mai degrabă mesajele „plăcute” ale unor predicatori precum reverendul Robert Schuller (care, apropo, îşi emite programul către Rusia, unde oamenilor le vine cu greu să creadă cât de stupid poate să fie).

L-am întâlnit pe părintele Serafim cu un an şi

jumătate înaintea morţii sale din 1982. Ca şi el, căutam Realitatea prin religii orientale ş.a., căutând să scap pseudorealităţii printr-o întrerupere de tip Zen a procesului gândirii logice. Ajuns în cele din urmă la disperare, am ascultat cele două albume solo ale lui Syd Barrett, pline de zăvorâri schizofrenice şi regresiuni către copilărie, iarăşi şi iarăşi, până ce am memorat tot talmes-balmesul cuvintelor sale. (În Rusia, se zice că ai „înnebunit de la pântecele plin”).

Apoi, într-o zi, Părintele Serafim a venit în campusul în care mergeam la şcoală. Conducea o camioneta veche, aflata într-o stare jalnica, şi a coborât din ea în roba sa neagra, uzata, cu parul sau lung, şi barba sa sura şi extrem de lunga şi încâlcita (am aflat mai apoi că nu a mai făcut o baie sau un dus, de când a devenit monah, înainte cu 11 ani – o practica monastica obişnuita în Israel, Grecia şi Egipt – dar dintr-o anume cauza nu mirosea). Era imaginea săraciei absolute.

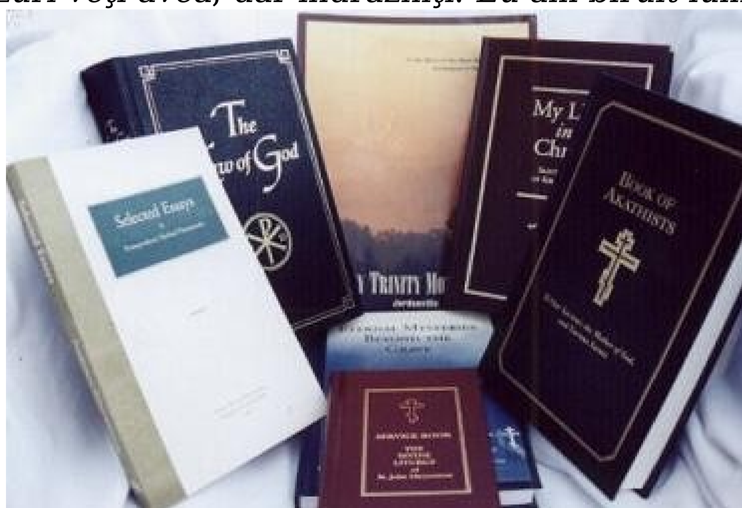
Următorul lucru care mi-l amintesc este plimbarea alături de părintele Serafim prin universitate. Masa tocmai luase sfârşit, şi studenţii se învârteau prin jurul bufetului. Toată lumea se uita ţinta la părintele Serafim, dar el a mers printre ei plin de naturaleţe, ca şi cum s-ar fi găsit acasă. În mijlocul acestei universităţi americane progresiste, părea precum cineva care tocmai pasise din pustia egipteană a secolului al IV-lea.

Părintele Serafim a mers către o sală de curs şi a ţinut o conferinţă numita „Semnele apropierii sfârşitului lumii”. Se întâmplase să fie bolnav în perioada aceasta, şi îşi trăgea nasul de-a lungul prelegerii. Epuizat în mod vizibil, a rămas totuşi cu mintea limpede, voios şi gata să răspundă întrebărilor pe îndelete. Puteam vedea că era cel puţin la fel de învăţat şi mult mai inteligent decât oricare dintre profesorii mei, şi totuşi era vadit un om din pustie, mai la locul lui într-o pădure decât într-o sală de clasă.

Ceea ce m-a surprins cel mai mult la Părintele Serafim a fost ca în faţa mea se găsea un om ce se jertfea pe deplin pentru Dumnezeu, pentru Adevăr. Nu era un

profesor universitar ce primea un salariu confortabil pentru a fi un răspânditor al cunoaşterii, nici nu era un conducător religios ce tânjea sa îi fie aşezate la picioare putere, influenta, sau chiar un vas cu fructe, precum făceau „maeştrii spirituali” ce aveau, pe atunci, discipoli în zona. El nu se găsea „în religie” pentru ce ar fi putut obţine de acolo; nu cauta un sprijin, să se „bucure de o viaţă spirituala”. Era doar un călugăr simplu ce cauta Adevărul mai presus de toate. Şi am ştiut, dincolo de orice umbra de îndoiala, că ar muri pentru acel Adevăr, căci puteam simţi ca deja murea pentru el.

Aşa cum am spus, mesajul părintelui Serafim cade asupra multor urechi surde, aici în America. Chiar şi oameni din propria sa biserica asculta doar o parte din el. Când se gândesc că ar putea să fie împotriva opiniei publice şi să riste pierderea recunoaşterii şi a acceptării din partea lumii (incluzând „lumea bisericii”), ei se opresc de îndată. Şi totuşi Dumnezeul Răstignit, căruia ei îi dau slujire din buze, a spus odată ucenicilor săi: *„Dacă vă urăşte pe voi lumea, să ştiţi că pe Mine mai înainte decât pe voi M-a urât. Dacă aţi fi din lume, lumea ar iubi ce este al său; dar pentru că nu sunteţi din lume, ci Eu v-am ales pe voi din lume, de aceea lumea vă urăşte”. „În lume necazuri veţi avea; dar îndrăzniţi. Eu am biruit lumea”.*

Cei care au suferit dureri nemasurate în lumea aceasta pot crede cu mult mai multă tărie că trebuie să existe o altă lume, decât cei ce nu au suferit. Acei care, asemenea părintelui Serafim, se simt nelalocul lor în societatea moderna, care au fost „înghiţiti şi scuipaţi afară de către lumea cea neînţelegătoare”, pot înţelege mai bine chemarea radicala a lui Hristos, de respingere a lumii şi de răzvrătire împotriva ei. Astfel, nu cei „acceptaţi” sunt cei ce aud mesajul „*nu al acestei lumi*” al părintelui Serafim şi îl poartă până la capăt. Ca şi în vremea lui Hristos, proscrişii sunt cei ce înţeleg. Chiar şi un ateu ar putea fi mai aproape de Dumnezeu decât un „drept-credincios”, dacă cel dintâi suferă în necredinţa sa şi cel din urmă este satisfăcut şi se complace în credinţa sa. Precum zicea părintele Serafim, Dumnezeu lucrează în sufletele „marilor contestatari” mai mult decât în cele ale „micilor susţinători”.

Nu este o întâmplare, atunci, faptul ca în timp ce mulţi oameni din biserica părintelui Serafim merg doar pana la jumătatea drumului cu învăţătura sa, exista un număr crescând de oameni din mişcarea punk ce o urmează până la capăt. Mai mulţi punkisti **s-**au alăturat Frăţiei întemeiate de el şi mor fata de lume, ca monahi, găsind străvechiul monahism ortodox a fi *punkdom*-ul final.

Încă din 1960, părintele Serafim a ajuns la multe dintre concluziile la care au ajuns şi punkistii de astăzi. El spunea ca umanitatea, atunci când se desparte de Dumnezeu, devine în mod firesc o SUBUMANITATE, şi umanismul devine subumanism. Acei artişti şi muzicieni care îl înfăţişează pe omul modern, lipsit de Dumnezeu, individualist ca fiind desert, deznădăjduit, înrăit şi dezumanizat, se apropie mai mult de adevăr decât umaniştii naivi şi fericiţi care încearcă să privească la situaţia contemporană cu optimism.

Câţiva ani mai târziu, în 1962, părintele Serafim a scris un eseu în care indica direcţia pe care o ia nihilismul, dirijat de Cel Rău. Cuvintele sale **s-**au dovedit profetice în deceniile ce au urmat.

Primul stadiu al nihilismului, spunea el, este „liberalismul”, înţelegând prin aceasta încercarea de a realiza un compromis între Vechea Ordine („civilizaţia creştina”) şi Noua Ordine a omenirii, fără de Dumnezeu. Al doilea stadiu este realismul, în care credinţa în lumea cealaltă şi în Adevărul transcendent este abandonată şi toată grija este acordata asupra lumii materiale, bunastarii trupeşti, progresului tehnic etc. Realismul, totuşi, refuza nevoile neplănuite, iraţionale ale omului, şi prin urmare trebuie să determine o reacţie împotriva, care este al treilea stagiu: „vitalismul”.

În perioada vitalista, criteriul Adevărului este substituit de un standard nou: „datatorul de viaţa”, „vitalul”. Acesta poate lua forma unor experienţe **pseudo**duhovniceşti, invocarea unor „puteri” şi „prezente”, sau unei alte forme a „cultului naturii” cu elementele sale fundamentale, pământul, trupul şi sexul. Vitalismul, spunea părintele Serafim, este „un simptom inconfundabil al oboselii lumii. Este rodul, nu al „prospeţimii”, al „vieţii” şi al „imediatului” pe care discipolii săi le cauta cu atâta disperare (tocmai din din cauză că le lipsesc), ci al stricăciunii şi necredinţei, ce sunt ultima faza a civilizaţiei muribunde pe care ei o urase”.

Astfel, credea părintele Serafim, dincolo de vitalism mai poate fi doar încă un stadiu, final, prin care ar putea trece nihilismul: Nihilismul Distrugerii. „Aici, în cele din urmă”, scria el, „găsim un nihilism aproape „pur”, o ura împotriva creaţiei şi împotriva civilizaţiei, care nu va fi mulţumita pana ce nu le va distruge pe deplin”.

De când părintele Serafim a scris despre acestea în 1962, mişcările de tineret au tins să corespundă cu stadiile pe care l-a indicat el. Mişcarea hippie a anilor ’60 şi începuturilor de ani ’70 a fost un exemplu de vitalism reacţionând împotriva liberalismului mort şi a realismului sec al anilor ’50 (când ştiinţa era aşteptata să aibă grija de toate, conformismul era regula, iar căutarea spirituala privea de sus). În anii ’80 şi ’90, idealurile hippieslor **s-**au dovedit naive şi simpliste, şi vitalismul lor a deschis calea

manifestărilor nihilismului distrugerii, **în**tr-o cultură de tineret mult mai fragmentata acum. Aici ne găsim astăzi. Şi dincolo de aceasta, spunea părintele Serafim, este Anarhia.

„*Nihilismul timpurilor noastre se găseşte în toate*”, scria părintele, „*şi cei ce nu aleg, cu ajutorul lui Dumnezeu, să lupte împotriva lui, în numele deplinataţii Fiinţei Dumnezeului celui viu, sunt înghiţiti deja de către el. Am fost aduşi la marginea prăpastiei neantului şi, fie că îi recunoşteam ori nu natura, vom fi înghiţiti de către ea fără* nădejde *de scăpare, prin afinitatea fata de neantul* **atot***prezent din noi* **–** *doar dacă nu ne agaţam prin credinţa deplina şi sigura* (*care, îndoi***ndu-***se, nu se îndoieşte*) *în Hristos, fără de care nu suntem nimic*...”

„*Interpretările facile ale crizei, ale alegerii ce ne sta dinainte, abunda; a ţine parte oricăreia dintre aceste interpretări iluzorii este osândire. Adevărata criza este acum, precum a fost mereu, în lăuntrul nostru; este acceptarea sau negarea de către noi a lui Hristos. Hristos este criza noastră; El cere de la noi totul sau nimic, şi aceasta „problema” care ne***-***o înfăţişează este singura care are trebuinţa de răspuns*... Îl *alegem pe Dumnezeu, Care singur ESTE, sau pe noi, neantul, abisul, Iadul*? *Vremea noastră este întemeiata asupra neantului; dar acest neant, inexplicabil noua, înfăţişează, celor ce* îl *pot încă percepe, criza tuturor oamenilor din toate vremurile, cu deplina claritate şi inconfundabil. Vremea noastră spune, dacă putem a o asculta, să* îl *alegem pe Dumnezeul cel viu*”.

Sursa: Altermedia **–** http://ro. altermedia.info